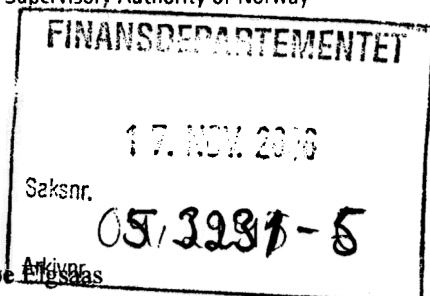

KREDITILSYNET
The Financial Supervisory Authority of Norway

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler: Ragnar Bøe Eidsås
Dir. tlf.: 22 93 97 13
Vår referanse: 06/11275
Deres referanse: 04/2945 FM PCB
Arkivkode: 501
Dato: 16.11.2006

ENDRINGER I REGNSKAPSFØRERLOVEN OG ENKELTE ANDRE LOVER - VURDERING AV TIDSPUNKT FOR IKRAFTTREDELSE OG BEHOV FOR FORSKRIFTER

Det vises til brev av 4. juli 2006 der Finansdepartementet ber Kredittilsynet om å utarbeide forslag til forskrift etter finansieringsvirksomhetsloven § 2-17 femte ledd første punktum.

Departementet har i Ot.prp. nr. 44 (2005-2006) lagt til grunn at forskriften skal utdype hva som er "forsvarlig likviditetsstyring", og det legges vekt på at slike regler bør bygge på anbefalinger for god likviditetsstyring fra den internasjonale oppgjørsbanken BIS. Departementet viser i proposisjonen til at "Kredittilsynet har utviklet en modul for vurdering av likviditetsrisikoen i kredittinstitusjoner, og at dette kan være et viktig underlag for utarbeidelsen av en forskrift."

Vedlagt følger Kredittilsynets forslag til forskrift. Forslaget er utarbeidet med utgangspunkt i tilsynets "Modul for likviditetsrisiko – styring og kontroll". Denne modulen bygger igjen bl.a. på Baselkomiteens anbefalinger på likviditetsområdet. Delmodulen for styring og kontroll av likviditetsrisiko er utarbeidet som en veiledning til bruk i inspeksjonsvirksomheten på området. Den angir hvilke momenter som bør vurderes i forbindelse med tilsyn, og hva en bør kunne forvente av institusjonene på sentrale områder.

Kredittilsynet er i tvil om behovet for en forskrift for likviditetsstyring. Lovteksten gir etter tilsynets oppfatning tilstrekkelig mulighet for å gi pålegg og sette krav til institusjonene. Ønsket om å unngå et mer komplisert lov- og regelverk taler for at det ikke innføres en egen forskrift. Et mulig alternativ til en forskrift er å sende ut et rundskriv basert på tilsynets utkast til forskrift og Modul for likviditetsrisiko. Kredittilsynet ser på den annen side at fastsettelse av en forskrift kan gi klarere rammer og veiledning for likviditetsstyringen, av særlig betydning for de mindre institusjonene.

Forskriftsutkastet er utarbeidet etter samme disposisjon som modulen. I forskriften har vi imidlertid tatt inn hovedområdene fra modulen – på et langt mer overordnet nivå. Dette synes å være en hensiktsmessig tilnærming fordi innholdet og utformingen av den mer detaljerte veiledningen vil kunne endres noe over tid. Videre vil kravene til styring og kontroll kunne variere med institusjonens størrelse og kompleksitet. En forskrift på et mer overordnet nivå vil lettere kunne anvendes på alle typer finansinstitusjoner.

KREDITILSYNET side 1 av 2

I Ot.prp. nr. 44 (2005-2006) har Finansdepartementet trukket fram en del momenter som forskriften etter departementets syn bør inneholde. Kredittilsynet har bestrebet seg på å ta inn disse momentene i forskriftsforslaget. I noen tilfeller er det imidlertid valgt å gjøre dette i en mer allmenngyldig vei, slik at man oppnår at de omfatter alle institusjonene som forskriften angår.

Det står i proposisjonen s. 46 at forskriften bør fastsette at et forsikringsselskap også skal ta hensyn til mulige forsinkelse ved reassurandørers deltakelse i oppgjøret ved vurderingen av likviditetsbehov knyttet til påregnelige utbetalinger til dekning av skadeoppgjør. Dette finnes igjen i forskriftsforslaget § 3 Likviditetsrisikorammer tredje ledd der det heter at "*Ved definisjonen av rammene bør det benyttes forutsetninger som tar tilstrekkelig hensyn til mulige forsinkelser i innbetalinger og til førtidige utbetalinger.*".

Kredittilsynet gjør oppmerksom på at likviditetsrisiko er omfattet i utkastet til *forskrift om kapitalkrav, del XI. Krav til styring og kontroll*. Denne forskriften vil til en viss grad overlappe den foreslåtte forskriften om likviditetsstyring.

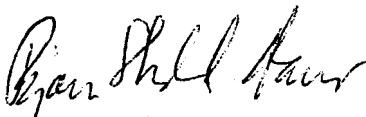
Finansieringsvirksomhetsloven § 2-17 gjelder finansinstitusjoner som nevnt i lovens § 1-4. § 1-4 omhandler også utenlandske institusjoners filialer i Norge. Kredittilsynet stiller spørsmål ved i hvilken grad dette er tilsiktet. Det følger av EØS-avtalen at vertslandet skal føre tilsyn med EØS-filialers likviditet, men det kan være noe mer uklart i hvilken grad vertslandsmyndighetene kan stille konkret krav til hvordan styret i EØS-foretaket organiserer sine oppgaver knyttet til styring og kontroll med likviditetsrisiko. Kredittilsynet antar at departementet vil vurdere dette nærmere ved den videre behandling av Kredittilsynets utkast til forskrift.

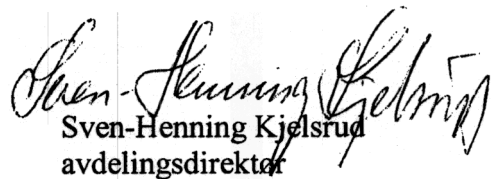
Det er nå satt i gang en prosess i EU med sikte på å endre det nye konsoliderte bankdirektivet (2006/48/EC), slik at også styring av likviditet fullt ut vil bli et hjemlandsanliggende. Selv om en formelt sett kunne ha tilsyn med likviditet for de utenlandske filialene, finner Kredittilsynet etter en samlet vurdering det lite hensiktsmessig nå å innføre en forskrift som skal gjelde for disse. Det gamle 6-prosent kravet gjaldt som kjent ikke for filialene.

Kredittilsynet legger til grunn at hjemlandets tilsynsmyndigheter vil følge opp likviditetsstyringen i finansinstitusjoner som har filialer i Norge, og vil om nødvendig ta dette opp i sitt løpende samarbeid med disse tilsynsmyndighetene.

Vedlagt følger forslag til forskrift om forsvarlig likviditetsstyring. Vedlagt følger også Kredittilsynets rundskriv nr. 16/2006 om nye likviditetsregler for finansinstitusjoner.

Med hilsen
Kredittilsynet

Bjørn Skogstad Aamo
kredittilsynsdirektør

Sven-Henning Kjelsrud
avdelingsdirektør

Forskrift om forsvarlig likviditetsstyring

Fastsatt av Finansdepartementet xx.xx.2007 med hjemmel i lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner § 2-17.

§ 1. *Strategi*

Norske finansinstitusjoner skal ha en dokumentert likviditetsstrategi. Strategien skal være vedtatt av styret. Styret skal jevnlig og minst årlig revurdere strategien.

Strategien skal klarlegge de overordnede retningslinjene for likviditetsstyringen og definere styrets likviditetsrisikotoleranse.

§ 2. *Likviditetsrisikorammer*

Styret skal vedta rammer for å sikre at likviditetsrisikoen er tilstrekkelig styrt. Rammene skal evalueres jevnlig og minst én gang i året.

Rammestrukturen skal være tilpasset aktivitets- og risikonivået i institusjonen, men det bør være rammer som sikrer styring av finansieringsstrukturen innenfor kort og lengre tidshorisont. Institusjonens rammer bør sikre at institusjonen har tilstrekkelig bufferkapital.

Ved definisjonen av rammene bør det benyttes forutsetninger som tar tilstrekkelig hensyn til mulige forsinkelser i innbetalinger og til førtidige utbetalinger.

§ 3. *Beredskapsplaner*

Institusjonen skal ha en dokumentert beredskapsplan for likviditetskriser. Beredskapsplanen skal være vedtatt av styret. Styret skal jevnlig revidere beredskapsplanen.

Beredskapsplanen skal omhandle de utfordringer institusjonen kan få i krisesituasjoner og institusjonens planer for krisehåndtering.

§ 4. *Organisering og ansvarsforhold*

Institusjonen skal ha en styringsstruktur som effektivt iverksetter likviditetsstrategien. Ansvar for den løpende styringen av institusjonens samlede likviditet skal være klart definert.

Institusjonen skal sikre at det er tilstrekkelig uavhengighet og arbeidsdeling mellom enheter/personell med utøvende funksjoner og enheter/personell med ansvar for overvåking og rapportering.

§ 5. *Risikomål og prognoser*

Likviditetsrisikoen skal måles på en konsistent måte og inkludere alle relevante posisjoner. Det skal foreligge rutiner for kvalitetssikring av data og systemer.

Det skal utarbeides prognoser for fremtidig likviditetsbehov. Prognosene skal tilpasses omfanget og kompleksiteten av virksomheten.

§ 6. *Stresstester*

Institusjonen skal analysere likviditetssituasjonen ved hjelp av stresstester. Disse må tilpasses virksomhetens omfang, kompleksitet og risikoatferd.

Styret og ledelsen skal jevnlig vurdere utfallet av gjennomført stresstester opp mot nivået på de etablerte risikorammene.

§ 7. Rutiner for overvåking

Det skal foreligge rutiner for å overvåke utviklingen og etterlevelsen av interne rammer og retningslinjer. Overvåking av etablerte rammer og risikomål skal skje løpende. Brudd på interne rammer og retningslinjer skal rapporteres til den instans hvor de er vedtatt.

§ 8. Styre- og ledelsesrapportering

Det skal jevnlig rapporteres til styret og ledelsen. Rapporteringen skal gi et helhetlig bilde av institusjonens likviditetssituasjon. Frekvens og innhold må tilpasses kompleksiteten og omfanget av virksomheten.

§ 9. Uavhengig kontroll

Institusjonens system for styring og kontroll av likviditetsrisiko skal jevnlig evalueres av uavhengige kontrollfunksjoner.

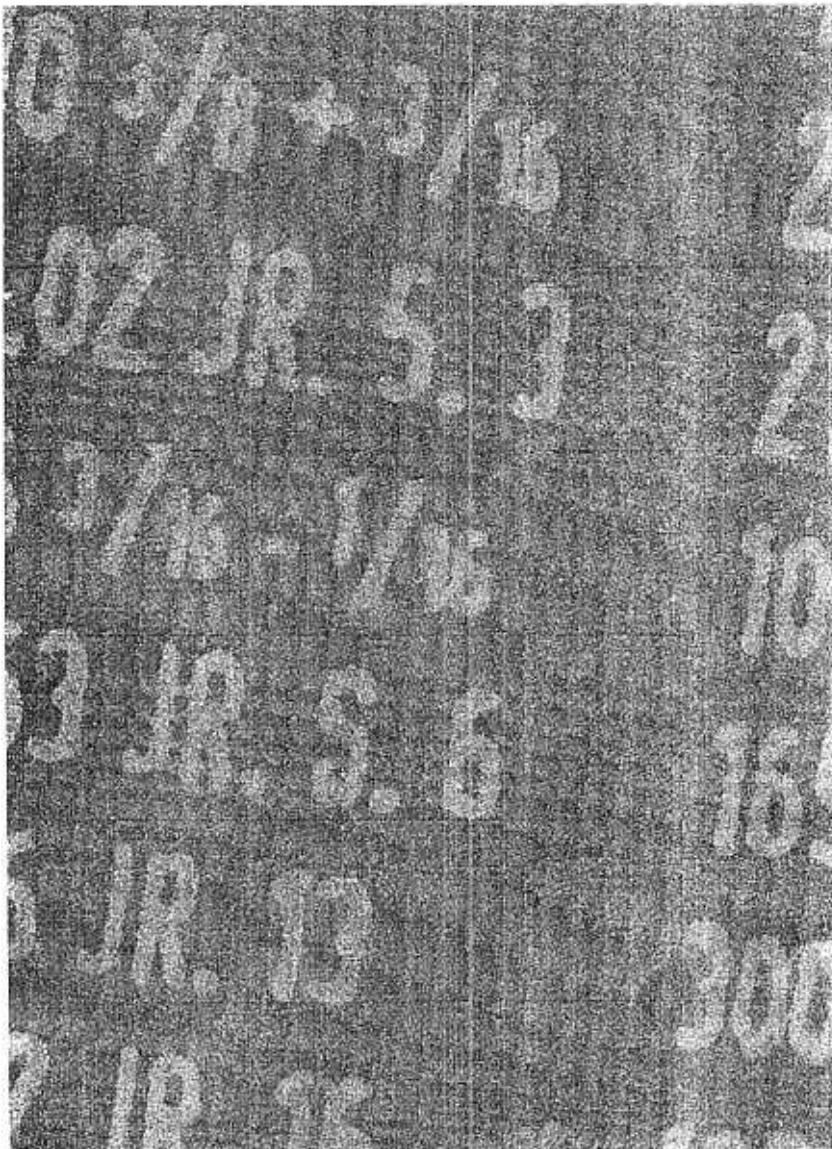
KREDITILSYNET
The Financial Supervisory Authority of Norway

Rundskriv

16/2006

Dato: 27.10.2006

Nye likviditetsreglar for finansinstitusjonar

Sendt til:

Forretningsbankar

nr. 4

Sparebankar

nr. 4

Finansieringsføretak

nr. 4

Livsforsikringsselskap

nr. 6

Skadeforsikringsselskap

nr. 6

Nye likviditetsreglar for finansinstitusjonar

Føresegnene for likviditet som tidlegare var i sparebanklova § 27 og forretningsbanklova § 22, er frå og med 1. juli 2006 erstatta med følgjande føresegn i lova om finansieringsverksemd § 2-17, som tok til å gjelde frå samme dato:

”Likviditet

- (1) En finansinstitusjon skal sørge for at den til enhver tid har tilstrekkelige likvider til at den kan dekke sine forpliktelser ved forfall.*
- (2) En finansinstitusjon skal sørge for forsvarlig likviditetsstyring etter retningslinjer fastsatt av styret. Kredittilsynet kan fastsette rapporteringskrav.*
- (3) Banker, kredittforetak og finansieringsselskaper skal rapportere gjenstående løpetid for poster i balansen og ikke-balanseførte finansielle instrumenter til Kredittilsynet. Kredittilsynet kan fastsette nærmere krav til slik rapportering.*
- (4) Finner Kredittilsynet at likviditetsrisikoen knyttet til virksomheten ikke er forsvarlig, kan Kredittilsynet gi finansinstitusjonen pålegg som begrenser adgangen til å gi nye lån eller kreditter eller kreve at andre tiltak blir satt i verk for å rette på forholdet.*
- (5) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler til gjennomføring av bestemmelsene i paragrafen her. Når særlige grunner foreligger kan departementet fastsette minstekrav til finansinstitusjoners beholdning av likvider.”*

Det nye kravet til likviditet vil gjelde alle typar finansinstitusjonar; bankar, finansieringsforetak, forsikringsselskap, samt filialar av utanlandske finansinstitusjonar i Noreg.

Dei nye føresegnene opphevar kravet om at institusjonane sine likvidar minst skal utgjere 6 prosent av skyldnadene. Men det følgjer av det nye kravet at institusjonane til kvar tid skal ha *tilstrekkeleg med likvidar* til å dekkje plikter ved forfall og at styret skal fastsetje retningslinjer som syter for at likviditetsstyringa blir forsvarleg. Finansdepartementet vil med heimel i lova om finansieringsverksemd § 2-17 fastsetje ei forskrift som oppgir nærmare kva som ligg i omgrepet ”forsvarleg likviditetsstyring”.

Kredittilsynet vil vidareføre tilsynsaktivitetane på likviditetsområdet. Til grunn for vårt tilsyn med likviditetsrisikoen til institusjonane ligg *Modul for likviditetsrisiko*. Denne modulen er tilgjengeleg på Kredittilsynet sin nettstad under ”Risikobasert tilsyn” i menyen på www.kredittilsynet.no. Modulen inneheld rettleiing for vurdering av institusjonen sitt *likviditetsrisikonivå* og institusjonen sitt system for *styring og kontroll* av likviditetsrisiko.

Vurderingsmomenta i modulen byggjer på Basel-anbefalingene om god likviditetsstyring i bankar. Ut over dette byggjer vurderingsmomenta på erfaringar frå tilsynsarbeidet. Modulen er utarbeidd primært som eit grunnlag for Kredittilsynet si tilsynsmessige oppfølging av institusjonane på likviditetsområdet. Dokumenta vil imidlertid òg kunne egne seg som rettleiing for institusjonane om kva som er sentrale moment i oppfølginga av risikoeksponering og styring og kontroll på likviditetsområdet.

I den kvantitative vurderinga av risikonivået for likviditet blir det mellom anna nytta data frå finansdatabasen (ORBOF). Det er viktig at institusjonane etablerer rutinar som gir tilstrekkeleg kvalitetssikring av dei data som blir innrapporterte.

Kredittilsynet understreker at dei nye reglane ikkje endrar kva som skal rapporterast. Kredittilsynet ønskjer å følgje utviklinga i likviditetsbehaldningane til bankane og ein periode etter likviditetskravet på 6 prosent er oppheva, og vil dermed fortsatt utføre likviditetsberekning, jf. rundskriv 7/2004 frå Kredittilsynet.

Sven-Henning Kjelsrud

Ole-Jørgen Karlsen

Kontaktpersonar:

Runa Sæther, tlf. 22 93 98 59, e-post: runa.saether@kredittilsynet.no

Ragnar Bøe Elgsaas, tlf. 22 93 97 13, e-post: ragnar.boe.elgsaas@kredittilsynet.no